

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina lokalnih interesov

Številka: 060-16-3/2018/
Ljubljana, 5. 3. 2018

Osnutek

Z A P I S N I K

5. seje Interesne skupine lokalnih interesov, ki je bila v četrtek, 1. marca 2018, v mali dvorani Državnega sveta, v poslopiju parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4.

Seja se je pričela ob 11. uri in se končala ob 13.00 uri.

Interesna skupina je točko dnevnega reda obravnavala skupaj s Komisijo za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Sejo je vodil vodja interesne skupine Milan Ozimič.

Prisotni: Dejan Crnek, Rajko Fajt, Franc Golob, Tomaž Horvat, Bojan Kekec, Samer Khalil, Marjan Maučec, Milan Ozimič (vodja), Bojan Režun, mag. Miroslav Ribič, Franc Rokavec, Dušan Strnad, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, Bogomir Vnučec, mag. Marko Zidanšek.

Opravičeni: Franc Kangler, Bojan Kontič, Srečko Ocvirk, Boris Popovič, mag. Igor Velov.

Sprejet je bil naslednji d n e v n i r e d:

1. Pobuda za obravnavo problematike nezadostnih možnosti opravljanja strokovnega izpita na področju vzgoje in izobraževanja

* * *

Interesna skupina je potrdila predlog dnevnega reda (14 ZA, 0 PROTI).

Ad 1)

Interesna skupina je skupaj s Komisijo za kulturo, znanost, šolstvo in šport obravnavala problematiko nezadostnih možnosti opravljanja strokovnega izpita na področju vzgoje in izobraževanja.

Na podlagi opravljene razprave sta interesna skupina in komisija sprejeli sklep, da v skladu s 66. in 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) Državnemu svetu predlagata, da Vladi Republike Slovenije naslovi naslednjo

P O B U D O:

Vlada naj zagotovi zadostna sredstva za plačano pripravništvo oz. praktično usposabljanje dijakov in študentov po koncu izobraževanja in s tem omogoči vsem enake možnosti za opravljanje strokovnega izpita v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki je pogoj za njihov vstop na trg dela.

Obrazložitev:

Strokovni izpit za področje vzgoje in izobraževanja opravljajo pripravniki in drugi strokovni delavci v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki izpolnjujejo z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ter s Pravilnikom o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja določene pogoje. Pripravnik s srednješolsko izobrazbo se lahko prijavi k opravljanju strokovnega izpita najprej po 4 mesecih opravljenega vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu oz. šoli, pripravnik z višješolsko oz. visokošolsko izobrazbo pa najprej po 6 mesecih opravljenega vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcu oz. šoli.

Z največjimi težavami se soočajo dijaki po koncu srednješolskega izobraževanja, ki se želijo zaposliti na področju predšolske vzgoje, saj zaradi pomanjkanja možnosti pridobivanja izkušenj oz. opravljanja praktičnega dela v vzgojno-izobraževalnih zavodih velik delež dijakov sploh nima možnosti opravljati strokovnega izpita, ki je pogoj za vstop na trg dela. Ta problem se je še povečal po 2014, ko je zakonodaja onemogočila možnost volonterskega pripravništva v javnem sektorju. V zvezi s pobudo, da bi v času do zagotovitve zadostnih sredstev za opravljanje plačanega pripravništva ponovno omogočili opravljanje neplačanega pripravništva, je med državnimi svetniki prevladalo mnenje, da to ni prava rešitev, saj se je v preteklosti ta ukrep preveč izkoriščal in še posebej okrepil v času finančne krize.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (resorno ministrstvo) sicer razpisuje javne razpise za spodbude za zaposlitev iskalcev prve zaposlitve na področju vzgoje in izobraževanja, vendar pa rezultati kažejo na pomanjkanje razpisanih sredstev, saj je prijaviteljev bistveno več od iskalcev prve zaposlitve. Zadnji razpis, na katerega so lahko kandidirali dijaki, ki so končali izobraževanje v šolskem letu 2016/2017, je omogočil praktično usposabljanje, ki je pogoj za pristop k strokovnemu izpitu, le okoli 40 % dijakom. Tudi na resornem ministrstvu opozarjajo na pomanjkanje sredstev na področju vzgoje in izobraževanja, s katerimi bi lahko mlade strokovno in sistematično pripravljali na pedagoško delo oz. opravljanje odgovornega poklica vzgojitelja oz. učitelja. Danes se tudi ugotavlja, da je kadra z ustrezno pedagoško izobrazbo dovolj, le vsi nimajo možnosti opraviti strokovnega izpita, ki omogoča vstop na trg dela.

Tako z vidika nadaljnjega razvoja in konkurenčnosti družbe kot z vidika kakovostnega in strokovnega opravljanja pedagoškega dela je nujno zagotoviti zadostna sredstva za področje vzgoje in izobraževanje, pri čemer se ne sme prezreti dejstva, da se je v zadnjih desetih letih delež sredstev v BDP znižal s 5,3 % na 4,6 % (za visoko šolstvo je v letošnjem letu namenjeno le 0,56 % BDP).

Državni svetniki se strinjajo, da je poklic vzgojitelja oz. učitelja pomemben gradnik prihodnosti, ki zahteva kakovostno usposobljen kader. To omogoča praktično usposabljanje, ki pa ni enako dostopno vsem potencialnim kandidatom za opravljanje pedagoškega poklica. Zato je nujno poskrbeti za ukrepe oz. zagotoviti sredstva, ki bodo ob koncu formalnega izobraževanja omogočili vsem enake možnosti za opravljanje strokovnega izpita, ki je pogoj za vstop na trg dela.

Dijaki in študentje že v okviru izobraževanja in usposabljanja za področje vzgoje in izobraževanja pridobijo nekaj praktičnih izkušenj v vrtcih oz. šolah. Zato bi veljalo razmisliti o možnosti, da se lahko strokovni izpit opravi v določenem roku po zasedbi delovnega mesta, kot npr. po vzoru ravnateljev, ki morajo ravnateljski izpit opraviti v roku enega leta. Kadra z ustrezno pedagoško izobrazbo je dovolj, vendar vsi nimajo možnosti opravljati strokovnega izpita, zato bi morali prilagoditi vpis v izobraževalne programe tudi dejanskim potrebam trga dela. Na vpis v vzgojno-izobraževalne programe resorno ministrstvo neposredno ne vpliva,

optimalne potrebe po kadrih, tako na področju vzgoje in izobraževanja kot na vseh drugih področjih, pa je dolgoročno težje načrtovati, saj se potrebe pokažejo v ciklu 5, 6 let. Zato bi veljalo razmisliti o načinu, kako spremeniti trend neracionalnega vpisovanja v izobraževalne študijske programe, ki jih zaključijo bistveno več kandidatov, kot jih trg dela dejansko potrebuje. Ob tem državni svetniki poudarjajo, če država mladim (finančno) omogoča pridobitev izobrazbe za opravljanje poklica na področju vzgoje in izobraževanja (npr. vzgojitelj, vzgojitelj-pomočnik), potem jim mora omogočiti tudi opravljanje strokovnega izpita. Omejevanje možnosti opravljanja strokovnega izpita je povezano tudi z vprašanjem financiranja dodatnega izobraževanja zaradi prekvalifikacije, ki je izhod za tiste, ki nimajo možnosti opravljanja strokovnega izpita. Prav tako bi kazalo proučiti izobraževalne programe in vključiti več ur praktičnega usposabljanja, kar bi lahko delno olajšalo pot do strokovnega izpita.

Državni svetniki opozarjajo tudi na vprašanje pomanjkanja učiteljev strokovnih predmetov, ki so zaključili izobraževanje na tehniških višjih/visokih šolah in morajo pridobiti pedagoško-andragoško izobrazbo in opraviti strokovni izpit. Pomanjkanje tega pedagoškega kadra je zaradi plačnega sistema (začetek na 30. plačnem razredu) še posebej izrazito v času visoke konjunktore in lahko pomembno negativno vpliva na kakovost izobraževalnega procesa.

Ob ugotovitvi, da danes v vrtcih in šolah kadra ne primanjkuje, pa državni svetniki z vidika sedanje visoke starostne strukture pedagoškega kadra opozarjajo na čas, ko se bo sedanji vzgojiteljski in učiteljski kader upokojil in novega pa ne bo dovolj.

Glede na razkorak med potrebami trga dela in ustreznega kadra je nujno, da izobraževalni programi omogočajo osnovno in dovolj široko znanje, s praktičnim usposabljanjem pa je treba mladim tudi omogočiti pridobitev tistih znanj, ki jih trg dela dejansko potrebuje.

* * *

Interesna skupina je sprejela sklep (14 ZA, 0 PROTI).

Sekretarka
Meta Štembal

Vodja interesne skupine
Milan Ozimič